

kulturpolitikken. Men der er på den anden side ingen tvivl om, at den internationale udfordring til dansk identitet nødvendiggør, at de får nye og tidssvarende kulturpolitiske udtryk.

Ytringsfrihed er en fundamental menneskeret, og den er et fundamentalt princip for opretholdelsen og udviklingen af vores samfund. Ytringsfriheden er helt central i kulturpolitikken og genfindes bl.a. i vores medielovgivning og i bibliotekslovgivningen. Men også hele kunststøttelovgivningen er dybest set et kulturpolitisk bidrag til sikring af reel kunstnerisk (ytrings)frihed.

Kulturelt demokrati er et udtryk for respekt for kulturel mangfoldighed og retten til forskellighed. Og ægte kulturelt demokrati lægger vægt på at anerkende og udvikle befolkningens evner til kreativitet, selvudfoldelse og aktiv deltagelse i såvel kultur- som samfundslivet. Ægte kulturelt demokrati bliver dermed både en forudsætning for og et middel til det politiske demokrati, som er velfærdssamfundets fundament.

Kvalitet er det tredje bærende princip i kulturpolitikken. Det betyder f.eks., at vi foretager en kvalitetsbedømmelse, når der forelægges ansøgninger om støtte til forskellige projekter. Bedømmelseskriterier og -procedurer er som hovedregel politisk fastsat ved lov, i aftaler eller i retningslinier fra kulturministeren, mens den konkrete støttetildeling sker efter armlængdeprincippet, så kvalitetsbedømmelsen sker gennem uafhængige institutioner såsom udvalgene i Statens Kunstfond, Musikrådet og Teaterrådet. Kvalitetskriteriet ligger også bag den store økonomiske satsning på driften af de nationale institutioner, der sikrer, bevarer og formidler kulturarven.

Endelig er det fjerde princip *decentralisering*. Formålet med decentralisering har for det første været at forfølge en gennemgående kulturpolitisk målsætning om at demokratisere kulturen. For det andet at fremme nærhedsprincippet, som indebærer, at en række kulturpolitiske beslutninger træffes så tæt på de berørte borgere som muligt.

Målsætningen om demokratisering af kulturen betyder, at der skal være bred adgang til de kulturelle goder, uanset hvem man er, hvad man er, og hvor man bor. Socialforskningsinstituttet har netop dokumenteret, at den målsætning i høj grad er opfyldt, og at en stigende del af befolkningen bruger de kulturelle tilbud. I 1975 benyttede godt halvdelen af den voksne

befolkning tilbuddene om at kunne komme til opera, ballet, skuespil, klassisk koncert, på museum, folkebibliotek osv. I 1993 var andelen steget til mere end 75 %. Vi har således nærmet os det væsentlige mål om demokratisering af kulturlivet. Regeringen finder derfor, at kvaliteten i udbuddet skal have højeste prioritet i fremtiden.

Decentralisering medfører som nævnt, at mange kulturpolitiske beslutninger overlades til lokalt initiativ. Det er positivt. Tilbage står dog, at Folketinget må tage stilling til, hvilke områder der skal være omfattet af eller måske direkte forbeholdt den nationale kulturpolitik. Udlægning af opgaver til kommunerne skal ikke betyde, at statens rolle i kulturpolitikken mindskes. Den nationale kulturpolitik skal være igangsættende, fornyende og opstille rammer og normer for de kommunale aktiviteter.

2. Kulturpolitikken offentlige aktører

Kulturpolitikken bliver til i et samspil mellem borgerne, foreninger, organisationer, private virksomheder og de offentlige beslutningstagere i stat, amter og kommuner. Balancen mellem disse aktører afgør i høj grad kulturpolitikken retning og indhold. I disse år har de regionale kulturforsøg sat særligt fokus på beslutningstagerne i stat, amter og kommuner. Det er derfor vigtigt, at de drøftes i denne sammenhæng, inden der skal træffes politiske beslutninger som opfølgning på de regionale kulturforsøg.

Stadig flere beslutninger er blevet lagt ud til det regionale og lokale niveau. Det afspejles bl.a. i anvendelsen af de offentlige midler til kultur. Af de sammenlagt godt 9 mia. offentlige kulturkroner, der anvendes i 1997, forvaltes de 3,5 mia. kr. (38 %) af staten, de 5,2 mia. kr. (58 %) af kommuner og de 383 mio. kr. (4 %) af amter. Imidlertid er spørgsmålet, om decentraliseringen på kulturområdet udelukkende har haft ønskede konsekvenser.

Decentraliseringen sker i nogle tilfælde på bekostning af en samlet og mere slagkraftig kulturpolitisk indsats. I amter og kommuner er der ikke altid de fornødne faglige og økonomiske ressourcer til at håndhæve og udvikle de overordnede kvalitetskrav. Til gengæld er der de bedste forudsætninger for at træffe de beslutninger, der vedrører det lokalt orienterede kulturudbud. Regeringen ønsker derfor at præcisere på hvilke områder den nationale kulturpolitik skal spille en rolle eller opstille rammer for de lokale aktiviteter. Loven om de regionale